

VERS FÖR VERS TAFSIR KAPITEL 92 – al-Layl

SURAT Al-Layl – KAPITEL 92 Natten

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

92:1

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ

VID NATTEN, när den höljer [jorden]

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 1 i sura Al-Layl ("Natten") lyder: "Vid natten när den höljer [jorden]". Den är en svurna inledning som väcker reflektion kring nattens täckande funktion – både fysiskt och symboliskt.

Här är en fördjupad, flerdimensionell förklaring av versen utifrån *lingvistisk, teologisk, vetenskaplig och pedagogisk* synvinkel:

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ”
  - *Al-layl* = natten
  - *yaghsha* = täcker, höljer, sveper över
- Verbformen *yaghsha* antyder en aktiv, gradvis process – nattens ankomst är inte abrupt utan svepande, som ett täcke som breder ut sig.

Stilistiskt är detta en *qasam* (svurna inledning), vilket är vanligt i Koranen för att ge tyngd åt efterföljande budskap. Gud svär vid något majestätiskt i skapelsen för att väcka uppmärksamhet och förbereda läsaren på en djupare sanning.

2. Teologisk och metaforisk betydelse

- Natten symboliserar *det dolda, det vilande, det prövande*. Den är motsatsen till dagens klarhet och aktivitet.
- I klassisk tafsir (t.ex. al-Tabari, al-Qurtubi) ses natten som en tid då människan är mer benägen till reflektion, men också till synd – därför är den ett test.
- Nattens täckande kan också tolkas som *världslig distraktion* som döljer det eviga, eller som *dödens liknelse*, där livets ljus släcks.

3. Vetenskaplig och kosmologisk dimension

- Fysikaliskt är nattens ”täckande” en konsekvens av jordens rotation – en exakt, återkommande rörelse som skapar rytm i livet.
- Nattens mörker är nödvändig för biologisk återhämtning: melatoninproduktion, cellreparation, minneskonsolidering.
- Denna vers kan ses som en påminnelse om *den gudomliga ordningen i naturens cykler*, där även mörkret har en funktion.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Natten är som ett täcke som Gud drar över jorden – för vila, men också för att se vad vi gör när ingen ser.”
- **Reflektionsfrågor:**

- Vad gör du när det är mörkt – söker du ljus eller gömmer dig?
- Hur kan nattens stillhet hjälpa dig att tänka på Gud?
- **Rollspel:** Låt elever gestalta nattens ankomst – hur förändras världen, ljuden, känslorna?

92:2

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ

och vid dagen, när den träder fram i klarhet!

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 2 av sura Al-Layl lyder: "och dagen när den framträder klart." Detta är en fortsättning på den svurna inledningen, där Gud kontrasterar nattens täckande med dagens uppenbarelse. Här är en flerdimensionell förklaring:

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ"
  - *an-nahar* = dagen
  - *tajalla* = framträder klart, blir uppenbar, lyser upp
- Verbformen *tajalla* antyder en kraftfull, aktiv uppenbarelse – inte bara att dagen kommer, utan att den *avslöjar* och *lyser upp*.

Precis som vers 1 är detta en *qasam* – en svuren inledning – men nu med motsatsen till nattens täckande: dagens avslöjande.

2. Teologisk och metaforisk betydelse

- Dagen symboliserar *uppenbarelse, klarhet, vägledning*. I kontrast till nattens prövning är dagen en tid för handling, ansvar och synlighet.
- I tafsir ses dagen som en metafor för *uppenbarelse (wahy), vägledning (hidaya), och livets ljus*.
- Kombinationen av vers 1 och 2 visar att Gud svär vid *både det som döljer och det som avslöjar* – vilket antyder att båda är delar av Hans visdom.

3. Vetenskaplig och kosmologisk dimension

- Dagens ljus är resultatet av solens strålar som bryter nattens mörker – en exakt, återkommande process som möjliggör fotosyntes, dygnsrytm, och livets aktivitet.
- Ljuset stimulerar vakenhet, serotoninproduktion, och kognitiv funktion – alltså är dagen inte bara visuell, utan biologiskt aktiverande.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Dagen är som en lampa Gud tändert för att vi ska se klart – både världen och våra handlingar."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad gör du när ljuset avslöjar dig – skäms du eller står du rak?
  - Hur kan du använda dagens klarhet för att göra gott?
- **Kontrastövning:** Låt elever jämföra natt och dag – vad döljer vi, vad visar vi? Hur är Gud närvarande i båda?

92:3

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

Vid Den som har skapat man och kvinna!

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 3 i sura Al-Layl lyder: "och [vid] Den som har skapat det manliga och det kvinnliga." Detta är den tredje svurna inledningen i suran, och den fördjupar temat om dualitet och Guds skapande kraft.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ"
  - *wa ma khalaqa* = och [vid] Den som har skapat
  - *adh-dhakara wal-untha* = det manliga och det kvinnliga
- *Ma* här tolkas som en *qasam* (svurande partikel), vilket gör att versen betyder: "Och vid Den som har skapat det manliga och det"

kvinnliga.”

Detta är alltså ytterligare en ed, där Gud svär vid sin egen skapelse – denna gång människans könsliga dualitet.

2. Teologisk och metaforisk betydelse

- Den manliga och kvinnliga principen representerar *komplementära motsatser* – inte bara biologiskt, utan även symboliskt: styrka och ömhet, aktivitet och mottaglighet, dag och natt.
- Klassiska kommentatorer (t.ex. al-Razi, Ibn Kathir) ser detta som en påminnelse om att *allt i skapelsen är parvis* – vilket också nämns i andra verser (t.ex. 51:49: *”Av allting har Vi skapat par”*).
- Denna vers betonar Guds *skaparkraft* och *avsiktliga design* – inget i skapelsen är slumpmässigt.

3. Vetenskaplig och kosmologisk dimension

- I biologin är könsskillnader grundläggande för fortplantning och genetisk variation – en förutsättning för livets mångfald.
- På molekylär nivå finns också polaritet: positiva och negativa laddningar, DNA:s dubbelspiral, höger- och vänsterhandade molekyler.
- I fysiken finns motsatspar: materia/antimateria, ljus/mörker, energi/massa – vilket speglar en djup *symmetri i skapelsen*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som plus och minus i elektricitet – det behövs båda för att få ström att flöda.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Varför tror du Gud skapade oss olika men ändå lika värdefulla?
  - Hur kan vi förstå skillnader som en del av en större enhet?
- **Övning:** Låt elever lista andra exempel på par i naturen (dag/natt, varmt/kallt, höger/vänster) och diskutera vad de lär oss om balans.

92:4

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ

[Alla] strävar ni mot olika [mål]!

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 4 i sura Al-Layl lyder: "Sannerligen, era strävanden är olika." Detta är den första versen efter de tre svurna inledningarna, och den markerar övergången från kosmisk reflektion till mänsklig ansvarighet. Den är kort, men bär på djup teologisk, psykologisk och pedagogisk betydelse.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ"
  - *sa'yukum* = era strävanden, ansträngningar, rörelser
  - *shatta* = olika, splittrade, mångfaldiga
- *Sa'y* är ett aktivt ord – det handlar inte om passiv existens, utan om *rörelse, målmedvetenhet, livsval*.
- *Shatta* antyder inte bara variation, utan *divergens* – strävanden som går i olika riktningar, med olika mål och konsekvenser.

2. Teologisk och metaforisk betydelse

- Versen är en påminnelse om att människan är fri att välja sin väg – men att dessa vägar leder till olika slut.
- Klassiska kommentatorer (t.ex. al-Tabari, al-Shawkani) tolkar detta som en introduktion till de två livsvägar som beskrivs i verserna 5–10: den givmilda och gudfruktiga vs. den giriga och förnekande.
- Det är också en implicit uppmaning till *självreflektion*: Vad är mitt *sa'y*? Vad strävar jag efter?

3. Kognitiv och psykologisk dimension

- Människors strävanden formas av deras *världsbild, motivation, och uppfattning om mening*.
- I modern psykologi talar man om *intrinsic vs. extrinsic motivation* – vissa drivs av inre värden, andra av yttre belöningar.
- Versen kan användas för att diskutera *livsval, identitet och ansvar* – varje människa är en aktör i sin egen berättelse.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som olika stigar i en skog – du väljer vilken du går, men varje stig leder till olika platser."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad strävar du efter i livet – och varför?
  - Hur vet du om din väg leder till något gott?
- **Övning:** Låt elever skriva ner sina egna "sa'y" – vad de lägger tid och energi på – och diskutera om dessa strävanden är förenliga med deras värderingar.

92:5

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ

För den som villigt ger [av sina ägodelar] och fruktar Gud

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 5 i sura Al-Layl lyder: "Men den som ger [i allmosor] och fruktar [Gud]..." Detta är början på en kontrastparallell som utvecklas i verserna 5-10, där två livsvägar målas upp: den givmilda och gudsmedvetna, och den själviska och förnekande.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ"
  - *fa-amma man a'ta* = men den som ger
  - *wa-ttaqa* = och fruktar (Gud), är gudsmedveten
- *A'ta* (att ge) är ett konkret uttryck för osjälviskhet.
- *Ittaqa* (att frukta Gud) är ett centralt begrepp i Koranen – det handlar inte om rädsla i skräckens mening, utan om vördnad, medvetenhet och ansvar inför Gud.

Versens inleds med *fa-amma* – en grammatikalisk markör för kontrast och uppdelning, vilket signalerar att en motsats kommer att följa (vilket sker i vers 8).

2. Teologisk och etisk betydelse

- Denna vers beskriver *den första av två arketyper*: den som ger och fruktar Gud.

- I tafsir (t.ex. Ibn Kathir, al-Jalalayn) betonas att dessa två egenskaper – *generositet* och *taqwa* – är sammanlänkade. Den som fruktar Gud ger gärna, och den som ger uppriktigt gör det av gudsmedvetenhet.
- Det är också en påminnelse om att *handlingar och inre tillstånd hör ihop* – yttre givande utan inre gudsmedvetenhet är inte tillräckligt.

3. Psykologisk och andlig dimension

- Att ge kräver *tillit* – till Gud, till livets balans, till att det man ger inte går förlorat.
- Taqwa fungerar som en inre kompass som styr våra val, även när ingen ser.
- Denna vers kan tolkas som att *den sanna framgången börjar med att ge upp sin själviskhet och leva med Gud i åtanke*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som en trädgård – den som vattnar (ger) och skyddar den från ogräs (taqwa) får se den blomstra."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att ge – är det bara pengar, eller också tid, kärlek, kunskap?
  - Hur vet man om man ger av rätt anledning?
- **Rollspel:** Låt elever gestalta två personer: en som ger med taqwa, och en som ger för att bli sedd – diskutera skillnaden.

92:6

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ

och som tror på det högsta goda,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 6 i sura Al-Layl lyder: "och bekräftar det bästa [sanningen]." Denna vers fortsätter beskrivningen av den första livsvägen – den som ger, fruktar Gud och nu också *bekräftar det bästa*. Det är en nyckelvers för att förstå vad som driver den rättfärdige människan.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ”
  - *saddaqa* = bekräftar, håller för sant, ger sitt bifall
  - *al-husna* = det bästa, det mest goda, det mest sköna
- *Al-husna* är ett rikt begrepp. Klassiska kommentatorer tolkar det som:
  - Tron på belöningen i det kommande livet (paradiset)
  - Tron på Guds enhet och vägledning
  - Tron på uppenbarelsen och profetens budskap

2. Teologisk och etisk betydelse

- Den rättfärdige människan är inte bara generös och gudsmedveten – hon *bekräftar* också sanningen, det goda, det eviga.
- Det är en aktiv handling: inte bara att tro, utan att *bekräfta*, stå upp för, leva i enlighet med.
- I tafsir (t.ex. al-Qurtubi, al-Razi) betonas att *al-husna* är en sammanfattning av allt gott – både i tro och handling.

3. Kognitiv och psykologisk dimension

- Att bekräfta det goda kräver *inre övertygelse* – att se bortom det synliga och hålla fast vid det eviga.
- Det är också en fråga om *värdehierarki*: vad håller jag för sant, vad är ”det bästa” i mitt liv?
- Denna vers kan användas för att diskutera *identitet, tro och moralisk kompass*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att hålla fast vid en kompass i dimma – du bekräftar riktningen även när du inte ser målet.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad är ’det bästa’ för dig – och hur visar du att du tror på det?
  - Hur kan man bekräfta sanningen i handling, inte bara i ord?
- **Övning:** Låt elever skriva ner vad de tror är ’al-husna’ – och ge exempel på hur man kan bekräfta det i vardagen.

92:7

فَسَنِّيْرُهُ لِّلْيَسْرَىٰ

skall Vi göra det lätt [att följa religionens bud].

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 7 i sura Al-Layl lyder: "Då skall Vi göra det lätt för honom att nå det goda." Detta är belöningen för den person som beskrivs i verserna 5 och 6 – den som ger, fruktar Gud och bekräftar det bästa. Versen uttrycker en djup princip om hur Gud underlättar vägen för den som väljer rätt.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "فَسَنِّيَسِرُهُ لِلْيُسْرَىٰ"
- *fa-sa-nuyassiruhu* = då skall Vi underlätta för honom
- *li-l-yusra* = till det lättaste, det goda, det lyckliga
- *Yusra* är femininformen av *yusr* – vilket betyder lätthet, välgång, framgång.
- Det är inte bara en belöning i nästa liv, utan också en *psykologisk och praktisk lättnad* i detta liv.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Gud belönar inte bara med paradiset – Han *underlättar vägen dit*.
- Det är en princip som återkommer i Koranen: "*Den som strävar för Gud – Gud vägleder honom.*"
- I tafsir (t.ex. al-Shawkani, al-Tabari) förklaras att *al-yusra* kan syfta på:
  - Paradiset
  - Goda handlingar
  - En livsväg i harmoni med Guds vilja

3. Kognitiv och psykologisk dimension

- När en människa väljer rätt väg, *förändras hennes inre landskap*: goda handlingar blir lättare, viljan stärks, samvetet blir tydligare.
- Det är en form av *neuropsykologisk förstärkning*: vanor av godhet skapar nya mentala banor som gör det lättare att fortsätta.
- Versen uttrycker en *positiv återkopplingsloop* – godhet föder mer godhet.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att börja träna – i början är det jobbigt, men snart blir kroppen starkare och det känns lätt.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Har du märkt att vissa goda handlingar blir lättare med tiden?
  - Hur kan du be Gud att underlätta din väg?
- **Övning:** Låt elever skriva ner en god vana de vill börja – och diskutera hur Gud kan hjälpa dem att hålla fast vid den.

92:8

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ

Men den som håller hårt om penningpåsen och som [därför att han är rik] tror sig vara fri från allt beroende

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 8 i sura Al-Layl lyder: ”Men den som snålar och anser sig vara oberoende...” Nu börjar den andra livsvägen beskrivas – motsatsen till den givmilda och gudsmäddvetna. Versen markerar en moralisk och psykologisk vändpunkt.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ”
  - *bakhela* = snålar, håller tillbaka, vägrar ge
  - *istaghna* = anser sig vara oberoende, självförsörjande, fri från behov
- Kombinationen av *snålhet* och *självtilräcklighet* är kraftfull: det är en person som inte bara vägrar ge, utan också tror att han inte behöver något – inte ens Gud.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Denna vers beskriver *den andra arketyper*: den som håller tillbaka och förnekar sitt beroende av Gud.

- I tafsir (t.ex. al-Tabari, al-Razi) ses *istighna* som en form av *kufr* – att glömma sin plats som skapad varelse.
- Det är en varning mot *andlig arrogans*: att tro att man klarar sig själv, att man inte behöver vägledning eller nåd.

3. Psykologisk och samhällelig dimension

- Snålhet är inte bara ekonomisk – det är en *mental inställning* där man ser världen som brist snarare än överflöd.
- Självtillräcklighet kan leda till *isolation, stolthet, och förnekelse av gemenskap*.
- Versen speglar en *självcentrerad livsstrategi* – där man varken ger till andra eller erkänner något högre än sig själv.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som någon som stänger alla fönster och säger: 'Jag behöver inget ljus – jag har mig själv.'"
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad händer med en person som aldrig ger – varken tid, hjälp eller kärlek?
  - Hur vet man om man börjar tro att man är oberoende av Gud?
- **Rollspel:** Låt elever gestalta två personer – en som ger och är ödmjuk, en som snålar och tror sig vara självförsörjande – och diskutera konsekvenserna.

92:9

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ

och som förnekar det högsta goda,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 9 i sura Al-Layl lyder: "och förnekar det bästa [sanningen]." Denna vers är en direkt motsats till vers 6, där den rättfärdige *bekräftar* det bästa. Här beskrivs den självtillräcklige som *förnekar* det – vilket fullbordar den negativa livsvägen.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ”
  - *kadhhaba* = förnekar, avvisar, kallar lögn
  - *al-husna* = det bästa, det mest goda, det mest sköna
- Samma begrepp *al-husna* används som i vers 6 – vilket skapar en tydlig kontrast: bekräftelse vs. förnekelse.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Denna vers beskriver *den andliga förnekelsen* – att avvisa Guds väg, uppenbarelsen, belöningen, sanningen.
- I tafsir (t.ex. al-Shawkani, al-Qurtubi) ses *al-husna* här som:
  - Tron på paradiset belöning
  - Tron på Guds enhet och profetens budskap
  - Allt som är gott och rätt i Guds ögon

Att *förneka* detta är inte bara intellektuell avvisning – det är en *moralisk hållning* som påverkar hela livsvalet.

3. Psykologisk och samhällelig dimension

- Förnekelse av det goda kan böttna i *arrogans, cynism, trauma eller världsbild*.
- Det är en form av *värdeförskjutning* – där det eviga byts mot det tillfälliga, det goda mot det bekväma.
- Versen speglar en *existentiell förnekelse* – att vägra erkänna något större än sig själv.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att kalla solen en lögn – bara för att man blundar.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad händer med en person som förnekar allt gott – i sig själv och i andra?
  - Hur kan man hjälpa någon att börja se det goda igen?
- **Övning:** Låt elever diskutera vad *al-husna* betyder för dem – och vad det innebär att förneka det.

فَسَنِّيْسِرُهُ لِّلْعُسْرَىٰ

[för honom] skall Vi göra det tungt och svårt. –

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 10 i sura Al-Layl lyder: ”Då skall Vi göra det svårt för honom att nå det svåra.” Denna vers är den negativa motsvarigheten till vers 7. Den beskriver konsekvensen för den som snålar, anser sig oberoende och förnekar det bästa – en väg som leder till svårighet, förhinder och förlust.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”فَسَنِّيْسِرُهُ لِّلْعُسْرَىٰ”
  - *fa-sa-nuyassiruhu* = då skall Vi underlätta för honom
  - *li-l-‘usra* = till det svåra, det svåraste, det olyckliga
- *Osra* är motsatsen till *yusra* i vers 7. Det betecknar svårighet, hinder, olycka – både i detta liv och i det kommande.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Gud underlättar vägen – *men riktningen beror på människans val.*
- Den som väljer snålhet och förnekelse får en väg som leder till *andlig förhårdning, moralisk förvirring och evig förlust.*
- I tafsir (t.ex. al-Tabari, al-Shawkani) ses *al-‘usra* som:
  - Helvetet
  - Syndens väg
  - En livsväg fylld av inre och yttre hinder

3. Psykologisk och samhällelig dimension

- När en människa förnekar det goda, *försvåras hennes inre tillgång till samvete, empati och klarhet.*
- Det är en form av *negativ återkoppling*: dåliga val leder till att goda val blir svårare.
- Versen uttrycker en *självförstärkande destruktiv bana* – där varje steg bort från Gud gör nästa steg ännu svårare.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att gå vilse i en mörk skog – ju längre du går, desto svårare blir det att hitta ut."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Har du märkt att vissa dåliga vanor gör det svårare att göra gott?
  - Hur kan man bryta en negativ spiral?
- **Övning:** Låt elever identifiera en destruktiv vana – och diskutera hur man kan vända riktningen mot lätthet.

92:11

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى

Och vilken glädje har han av sin rikedom, när han störtar i fördärvet?

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 11 i sura Al-Layl lyder: "Hans rikedom skall inte vara till nytta för honom när han störtar [i fördärvet]." Denna vers avslutar beskrivningen av den negativa livsvägen. Den visar att materiell rikedom inte kan rädda en människa från konsekvenserna av hennes val – varken i detta liv eller i det kommande.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى"
  - *yugni* = vara till nytta, rädda, göra oberoende
  - *maluhu* = hans rikedom
  - *taradda* = störtar, faller, går under, förgås
- Verbformen *taradda* antyder en *plötslig, katastrofal nedgång* – inte bara en gradvis förlust, utan ett existentiellt fall.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Versen är en påminnelse om att *materiella tillgångar inte har frälsande kraft*.
- I tafsir (t.ex. al-Qurtubi, al-Shawkani) ses *taraddi* som:
  - Döden
  - Helvetets fall
  - Andlig ruin

Rikedomen som han höll fast vid, som fick honom att tro att han var oberoende (vers 8), *blir nu värdelös*.

3. Psykologisk och samhällslig dimension

- Människor kan tro att pengar ger trygghet, status, kontroll – men versen visar att *utan moralisk kompass är rikedom en illusion*.
- Det är en kritik mot *materialism och självtillräcklighet* – där människan tror att hon kan köpa sig fri från ansvar.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att ha en fallskärm av guld – den ser dyr ut, men den fungerar inte.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad tror du händer med rikedom när en människa dör?
  - Hur kan man använda sin rikedom på ett sätt som verkligen hjälper?
- **Övning:** Låt elever diskutera skillnaden mellan *värde* och *pris* – vad är värdefullt i Guds ögon?

92:12

إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ

VÄGLEDDNINGEN ankommer helt visst på Oss;

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 12 i sura Al-Layl lyder: ”Sannerligen, det är Vi som vägleder.” Efter att ha beskrivit två livsvägar – en mot lätthet och en mot svårighet – förklarar Gud nu sin roll som den yttersta vägledaren. Det är en vers som förankrar hela suran i Guds aktiva närvaro och kontroll.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ”
  - *‘alayna* = på Oss, det är Vårt ansvar

- *al-huda* = vägledning, rätt ledning, att visa vägen
- Kombinationen *‘alayna* och *al-huda* uttrycker *Guds självåtagande* – Han har tagit på sig att visa vägen.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Gud är inte passiv – Han *vägleder aktivt*, genom profeter, uppenbarelse, samvete, och tecken i skapelsen.
- I tafsir (t.ex. al-Razi, al-Shawkani) förklaras att detta inte innebär att alla blir vägleda automatiskt – utan att *vägen är tydligt visad*, och människan har friheten att följa eller avvisa.
- Det är också en tröst: *ingen är utan vägledning*, så länge man söker den.

3. Kognitiv och psykologisk dimension

- Människan behöver vägledning – inte bara i religion, utan i livsval, moral, relationer.
- Denna vers kan tolkas som att *det finns en objektiv kompass*, och att Gud har gjort den tillgänglig.
- Det är en motvikt till relativism – det finns rätt och fel, och Gud har visat skillnaden.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som en karta i en okänd stad – Gud har ritat den, men du måste välja att följa den."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Hur visar Gud vägen i ditt liv?
  - Vad händer om man ignorerar vägledningen?
- **Övning:** Låt elever lista olika sätt Gud vägleder (Koranen, profeter, samvete, naturen) – och diskutera hur man kan lyssna bättre.

92:13

وَإِنَّا لَنَّا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ

och Oss tillhör det kommande [livet] såväl som ert första [liv i denna värld].

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 13 i sura Al-Layl lyder: "Och det är Vi som äger det yttersta [livet] och det närvarande." Denna vers fördjupar Guds roll som vägledare (vers 12) genom att betona Hans ägande av både det kommande och det nuvarande livet. Det är en vers som förankrar människans ansvar i Guds absoluta suveränitet.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَإِنَّا لَنَّا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ"

  - *al-akhirah* = det yttersta, det kommande livet
  - *al-ula* = det första, det närvarande livet

- Versen använder *inna lana* – en stark betoning: "Sannerligen, det är Vi som äger..."

Det är en påminnelse om att *allt tillhör Gud* – både det vi ser och det vi väntar på.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Gud är inte bara skapare – Han är *ägare och förvaltare* av hela existensen.
- I tafsir (t.ex. al-Razi, al-Shawkani) ses detta som en förklaring till varför Gud har rätt att vägleda, belöna och straffa: *Han äger både början och slutet.*
- Det är också en tröst: *livet är inte kaotiskt eller meningslöst* – det är förankrat i Guds plan.

3. Filosofisk och psykologisk dimension

- Människan lever ofta som om hon äger sitt liv – men denna vers påminner om att *vi är förvaltare, inte ägare.*
- Det är en inbjudan till *ödmjukhet, ansvar och förtröstan.*
- Versen kan användas för att diskutera *mening, död, och livets riktning.*

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att bo i ett hus du inte äger – du måste ta hand om det, men du bestämmer inte allt."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att Gud äger både detta liv och det kommande?
  - Hur påverkar det dina val om du vet att livet har en ägare?
- **Övning:** Låt elever skriva ner vad de tror Gud vill med *detta liv* och *nästa liv* – och hur man kan leva i linje med det.

92:14

فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى

Jag varnar er därför för en Eld som flamar högt,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 14 i sura Al-Layl lyder: "Därför varnar jag er för en flammande eld."

Nu övergår suran från beskrivning till direkt tilltal. Gud talar i första person och varnar människan för konsekvensen av att följa den destruktiva vägen – helvetets eld.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى"
  - *fa-andhartukum* = därför varnar jag er
  - *naran* = en eld
  - *talazza* = flammande, brinnande, intensivt glödande
- Verbformen *talazza* antyder en eld som *aktivt flamar upp*, inte bara brinner stilla – det är en *levande, hotfull eld*.

Detta är första gången i suran som Gud talar direkt: "Jag varnar er..." – vilket skapar en stark känsla av närvaro och allvar.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Versen är en *direkt varning* till dem som följer vägen av snålhet, förnekelse och arrogans (verserna 8–11).
- I tafsir (t.ex. al-Qurtubi, al-Shawkani) beskrivs *talazza* som en eld som *inte slocknar, inte lindras, inte ger vila*.
- Det är också en pedagogisk funktion: *varningen är en nåd*, en chans

att vända om innan det är för sent.

3. Psykologisk och existentiell dimension

- Att bli varnad är att bli *sedd och tagen på allvar* – Gud talar inte till en anonym massa, utan till *dig*.
- Versen kan väcka *existentiell reflektion*: Vad är det jag riskerar? Vad är det jag ignorerar?
- Den flammande elden är inte bara fysisk – den kan symbolisera *inre tomhet, skuld, ånger, separation från Gud*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att stå vid kanten av en vulkan – Gud ropar: 'Gå inte längre!'"
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att Gud varnar oss – är det kärlek eller hot?
  - Hur kan man ta en varning på allvar utan att bli rädd?
- **Rollspel:** Låt elever gestalta en person som får en varning – och diskutera hur man reagerar: med förnekelse, ilska, tacksamhet?

92:15

لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى

där bara den uslaste skall brinna,

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 15 i sura Al-Layl lyder: "Ingen annan än den mest förnekande skall träda in i den." Denna vers förtydligar vem den flammande elden (vers 14) är avsedd för – inte alla, utan specifikt den som når extrem nivå av förnekelse. Det är en vers som skapar både allvar och rättvisa.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى"
  - *yaslah* = skall träda in i den, brinna i den

- *al-ashqa* = den mest olycklige, den mest förnekande, den mest förlorade
- *Ashqa* är superlativformen av *shaqi* – vilket betyder olycklig, fördärvad, andligt förlorad.

Versen använder *la...illa* (ingen...förutom) – en stark begränsning som visar att *inte alla riskerar denna eld*, utan en specifik kategori.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Elden är inte för den som gör misstag – utan för *den som aktivt och ihärdigt förnekar sanningen*.
- I tafsir (t.ex. al-Tabari, al-Shawkani) ses *al-ashqa* som:
  - Den som vet sanningen men avvisar den
  - Den som kombinerar snålhet, arrogans och förnekelse
  - Exempel: Abu Lahab, Abu Jahl – personer som aktivt bekämpade profeten

Det är en vers som uttrycker *Guds rättvisa* – straffet är proportionerligt och inte godtyckligt.

3. Psykologisk och samhällelig dimension

- *Ashqa* är inte bara en teologisk etikett – det är en *psykologisk tillstånd*: att ha förhärdat sitt hjärta, att ha vänt sig bort från allt gott.
- Versen kan användas för att diskutera *moralisk degeneration* – hur små val kan leda till stor förlust om de inte korrigeras.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att stänga alla dörrar till hjälp – till slut finns bara mörkret kvar."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att vara 'den mest olycklige' – är det yttre eller inre?
  - Hur kan man undvika att bli förhärdad?
- **Övning:** Låt elever diskutera skillnaden mellan att göra fel och att *förneka* det goda – och hur man kan vända om.

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى

den som ropar "Lögn!" och vänder sanningen ryggen.

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 16 i sura Al-Layl lyder: "den som förnekade och vände sig bort."

Denna vers förklarar varför *al-ashqa* (den mest olycklige) är den som träder in i den flammande elden – det är inte en slump, utan en konsekvens av aktiv förnekelse och avvisande.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى"
  - *kadhhaba* = förnekade, kallade lögn
  - *tawalla* = vände sig bort, drog sig undan, avvisade
- Kombinationen av *förnekelse* och *tillbakadragande* visar att detta är en person som inte bara avvisar sanningen – han *vägrar engagera sig, vägrar ta ansvar*.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Versen förtydligar att helvetet inte är för den som tvivlar eller gör misstag – utan för den som *medvetet och ihärdigt förnekar och vänder ryggen till Gud*.
- I tafsir (t.ex. al-Tabari, al-Shawkani) ses detta som:
  - En person som avvisar profetens budskap
  - En som inte bara förnekar, utan också *vägrar lyssna, vägrar närma sig*

Det är en vers som uttrycker *moraliskt ansvar*: det är inte okunskap som leder till fördärv, utan *aktiv förnekelse och flykt*.

3. Psykologisk och samhällelig dimension

- Att *förneka och vända sig bort* är en psykologisk försvarsmekanism – ofta rotad i stolthet, rädsla eller förakt.
- Det är också en *social hållning*: att vägra delta i det goda, att isolera sig från ansvar och gemenskap.
- Versen kan användas för att diskutera *andlig apati och moralisk flykt*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att se en livboj kastas mot dig – och vända ryggen till.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att vända sig bort från sanningen – är det alltid medvetet?
  - Hur kan man hjälpa någon att vända sig tillbaka?
- **Rollspel:** Låt elever gestalta en person som först förnekar och vänder sig bort – och sedan börjar lyssna och närma sig igen.

92:17

وَسِيْجَنَّبَهَا اَلْاَتَّقٰى

Men den gudfruktige skall föras långt bort från denna [Eld] –

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 17 i sura Al-Layl lyder: ”Men den gudsmedvetne skall hållas borta från den.” Efter att ha beskrivit den förlorade människan (vers 15-16), skiftar suran nu till hopp och räddning. Denna vers visar att helvetets eld inte är för alla – den gudsmedvetne är skyddad.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”وَسِيْجَنَّبَهَا اَلْاَتَّقٰى”
  - *sayujannabu-ha* = skall hållas borta från den
  - *al-atqa* = den mest gudsmedvetne, den mest värnadsfulle
- *Atqa* är superlativformen av *taqwa* – alltså inte bara den som har gudsmedvetenhet, utan den som har *mest*.

Verbformen *sayujannabu* är passiv – Gud *skyddar* honom, håller honom undan från elden.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Denna vers är en *tröst och belöning* för den som lever med *taqwa* –

han är inte bara vägled, utan också *skyddad*.

- I tafsir (t.ex. al-Shawkani, al-Qurtubi) ses *al-atqa* som:
  - Den som ger, fruktar Gud och bekräftar det bästa (verserna 5–6)
  - Exempel: Abu Bakr nämns ofta som en personifiering av denna vers

Det är en vers som visar att *gudsmedvetenhet är räddningens nyckel*.

3. Psykologisk och andlig dimension

- Taqwa är inte rädsla – det är *vörndnad, närvaro, ansvar*.
- Den som lever med taqwa *formas inifrån* – och får ett inre skydd mot destruktiva impulser.
- Versen uttrycker att *andlig kvalitet är viktigare än yttre status* – det är hjärtats tillstånd som räddar.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att ha en osynlig sköld – den som lever med Gud i hjärtat är skyddad från det värsta."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att vara 'den mest gudsmedvetne' – är det möjligt att sträva mot det?
  - Hur kan man odla taqwa i vardagen?
- **Övning:** Låt elever skriva ner tre sätt att stärka sin taqwa – och diskutera hur det påverkar deras livsval.

92:18

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى

han som ger [av sina ägodelar] för att rena [sin själ],

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 18 i sura Al-Layl lyder: "den som ger av sin egendom för att rena sig." Denna vers förklarar varför *al-atqa* (den mest gudsmedvetne, vers 17) hålls borta från elden – det är inte bara på grund av inre tro, utan

också på grund av aktiv handling: att ge för att rena sig.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى”
  - *yu'ti malahu* = ger sin egendom
  - *yatazakka* = för att rena sig, för att växa i renhet
- Verbformen *yatazakka* kommer från *zaka* – som betyder både renhet och tillväxt.
- Det är alltså inte bara en ekonomisk handling – det är en *andlig process*.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Att ge är inte bara välgörenhet – det är *självrensning*, ett sätt att befria sig från girighet, egoism och materiell bindning.
- I tafsir (t.ex. al-Qurtubi, al-Shawkani) ses detta som:
  - En beskrivning av Abu Bakr, som gav sin förmögenhet för att befria slavar och stödja profeten
  - Ett exempel på *sadaqah* som är uppriktig och renande

Det är en vers som visar att *riktig givmildhet är en form av taqwa* – den är inte för att bli sedd, utan för att bli ren.

3. Psykologisk och andlig dimension

- Att ge för att rena sig är en *inre drivkraft* – inte för prestige, utan för att bli bättre som människa.
- Det är en form av *självtranscendens* – att ge upp något för att nå något större.
- Versen uttrycker att *materiell förlust kan vara andlig vinst*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att rensa ogräs från en trädgård – du tar bort det som hindrar tillväxt.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Har du någonsin gett något som gjorde dig till en bättre människa?
  - Hur kan givande vara en form av självrensning?
- **Övning:** Låt elever skriva ner något de kan ge – tid, hjälp, pengar –

och diskutera hur det kan rena deras hjärta.

92:19

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ

inte för att betala tillbaka tidigare mottagna förmåner

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 19 i sura Al-Layl lyder: "och inte för att få något i gengäld." Denna vers förtydligar motivet bakom den gudsmedvetnes givande (vers 18). Det är inte transaktionellt – han ger inte för att få tillbaka, utan för att rena sig och söka Guds välbehag.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ"
  - *li-ahadin 'indahu* = någon annan har hos honom
  - *ni'mah tujza* = en välgärning som återgäldas
- Versen säger att den gudsmedvetne inte ger för att betala tillbaka en tjänst – han är inte driven av skuld, plikt eller social förväntan.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Givandet är *rent, självständigt, uppriktigt* – det är en handling mellan honom och Gud.
- I tafsir (t.ex. al-Shawkani, al-Qurtubi) förklaras att detta är en beskrivning av Abu Bakr, som gav av sin egendom utan att någon hade gjort honom en tjänst.
- Det är en vers som visar att *sann godhet är oberoende av yttre belöning*.

3. Psykologisk och andlig dimension

- Att ge utan att förvänta sig något tillbaka är en form av *självtranscendens* – det är att handla utifrån värde, inte nytta.
- Det är också en *andlig frihet* – att inte vara bunden av skuld eller socialt spel.
- Versen uttrycker att *ren givmildhet är ett tecken på inre mognad och*

gudsnärvaro.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** ”Som att plantera ett träd du aldrig själv kommer att sitta under – men du gör det ändå.”
- **Reflektionsfrågor:**
  - Har du någonsin gjort något gott utan att förvänta dig något tillbaka?
  - Varför är det svårt att ge utan att få?
- **Övning:** Låt elever skriva ner en god handling de kan göra denna vecka – utan att någon vet om det eller tackar dem.

92:20

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى

men av kärlek till sin Herre, den Högste.

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 20 i sura Al-Layl lyder: ”utan endast för att söka sin Herres, den Högstes, välbehag.” Denna vers avslutar surans beskrivning av den gudsmedvetne människan. Den visar att hennes handlingar – särskilt givandet – är helt och hållet motiverade av en inre längtan efter Guds välbehag, inte av yttre belöning eller erkännande.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: ”إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى”
  - *ibtigha'* = att söka, att sträva efter
  - *wajh rabbihi* = sin Herres ansikte, dvs. Guds välbehag
  - *al-a'la* = den Högste
- *Wajh* (ansikte) är en metafor för *Guds närhet, acceptans, och välbehag* – det är en poetisk och teologiskt laddad bild.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Den gudsmedvetne ger inte för att bli tackad, inte för att få status – utan för att *närma sig Gud*.
- I tafsir (t.ex. al-Razi, al-Shawkani) ses detta som:
  - En beskrivning av *ikhlas* – uppriktighet i avsikt
  - Ett exempel på *ihsan* – att dyrka Gud som om man ser Honom

Det är en vers som visar att *den högsta nivån av tro är att handla enbart för Guds skull*.

3. Andlig och psykologisk dimension

- Att söka Guds välbehag är en *inre drivkraft* som ger mening, riktning och frid.
- Det är en form av *existentiell centrering* – där hela livet orienteras mot en högre verklighet.
- Versen uttrycker att *ren avsikt är den djupaste formen av frihet* – man är inte bunden av människors åsikter eller världsliga belöningar.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att skriva ett brev till Gud – du vet att ingen annan kommer läsa det, men du skriver ändå med kärlek."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att söka Guds välbehag – hur känns det?
  - Hur kan man veta om ens handlingar är uppriktiga?
- **Övning:** Låt elever skriva ner en god handling de vill göra – och formulera en avsikt: "Jag gör detta för att..."

92:21

وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ

Och han kommer förvisso att bli nöjd.

REDAKTIONENS
ANTECKNINGAR

Vers 21 i sura Al-Layl lyder: "Och han skall sannerligen bli nöjd." Denna avslutande vers är en kraftfull belöning för den gudsmedvetne som ger uppriktigt för att söka Guds välbehag. Den uttrycker att slutmålet inte bara är räddning – utan *djup tillfredsställelse*.

1. Litterär och lingvistisk analys

- Arabiska: "وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ"
- *la-sawfa* = sannerligen, snart, med säkerhet
- *yarda* = han skall bli nöjd, tillfredsställd, belåten
- Verbformen *yarda* är i presens/futurum – vilket antyder *en kommande, varaktig tillfredsställelse*.

Det är en vers med *minimalistisk kraft* – få ord, men maximal betydelse.

2. Teologisk och etisk betydelse

- Den gudsmedvetne som ger utan att förvänta sig något annat än Guds välbehag *får mer än han hoppades på* – han blir nöjd.
- I tafsir (t.ex. al-Razi, al-Shawkani) förklaras att detta kan syfta på:
  - Paradiset
  - Guds acceptans
  - Inre frid och evig belåtenhet

Det är en vers som visar att *sann tillfredsställelse kommer från uppriktighet och gudsnärhet* – inte från världslig belöning.

3. Andlig och psykologisk dimension

- *Ridha* (nöjdhet) är ett centralt begrepp i islamisk andlighet – det är både att *vara nöjd med Gud* och att *bli nöjd av Gud*.
- Det är en *existentiell vila* – där människan inte längre jagar, oroar sig eller jämför sig.
- Versen uttrycker att *den som ger för Gud får tillbaka det som alla söker: djup tillfredsställelse*.

4. Pedagogisk tillämpning

För undervisning till ungdomar eller nybörjare kan du använda:

- **Analogier:** "Som att hitta hem – inte bara fysiskt, utan i hjärtat."
- **Reflektionsfrågor:**
  - Vad betyder det att bli nöjd – är det samma som att vara glad?

- Hur kan man leva så att man blir nöjd i slutet?
- **Övning:** Låt elever skriva ner vad de tror skulle göra dem verkligt nöjda – och jämföra det med vad Gud lovar.

Tematisk översikt: Två livsvägar – två slut

Suran beskriver två kontrasterande livsvägar:

- **Väg 1: Givmildhet, gudsmedvetenhet, bekräftelse → lätthet, rening, nöjdhet**
- **Väg 2: Snålhet, arrogans, förnekelse → svårighet, eld, förlust**

Gud visar att människans val formar hennes väg, men att Han själv är den som vägleder och äger både detta liv och det kommande.

Vers-för-vers pedagogisk sammanfattning

Vers	Innehåll	Pedagogisk nyckel
5	Den som ger	Generositet som livsval
6	Bekräftar det bästa	Tron som aktiv bekräftelse
7	Gud underlättar vägen	Positiv återkoppling: godhet föder lätthet
8	Den som snålar och tror sig oberoende	Arrogans och självcentrering
9	Förnekar det bästa	Aktiv förnekelse av sanningen
10	Gud gör vägen svår	Negativ återkoppling: synd föder svårighet
11	Rikedom räddar inte	Materiell trygghet är en illusion
12	Gud vägleder	Vägledning är Guds ansvar
13	Gud äger allt	Existentiell förankring i Guds suveränitet
14	Varning för elden	Guds direkta varning – allvar och nåd
15	Endast den mest förnekande träder in	Rättvisa: straff för aktiv förnekelse
16	Förnekade och vände sig bort	Moralisk flykt och förhärdning
17	Den gudsmedvetne hålls borta	Skydd genom taqwa
18	Ger för att rena sig	Givande som självrensning
19	Inte för att få något tillbaka	Uppriktighet i handling
20	Söker Guds välbehag	Ikhlas – ren avsikt

Vers	Innehåll	Pedagogisk nyckel
21	Han skall bli nöjd	Belöning: djup tillfredsställelse

Pedagogiska teman att bygga undervisning kring

1. **Två livsvägar** – rollspel, jämförande övningar, värderingsdiskussioner
2. **Taqwa och ikhlas** – vad är gudsmedvetenhet och ren avsikt?
3. **Vägledning och ansvar** – Guds roll och människans val
4. **Varning och belöning** – hur talar Gud till människan?
5. **Rikedom och rening** – vad är verkligt värde?

Profeten Muhammad ﷺ, sahaba, klassiska och moderna skriftlärda – inklusive As-Sa'di och Knut Bernström – har alla betonat sura Al-Layl kraftfulla budskap om människans fria val, Guds vägledning och vikten av uppriktighet. Här är en sammanställning av deras perspektiv:

Profeten Muhammad ﷺ

- Det finns inga autentiska hadither där Profeten direkt kommenterar hela sura Al-Layl, men han **brukade ofta recitera den i nattbönen (tahajjud)** enligt vissa rapporter, vilket visar dess betydelse.
- Verserna 5–7 (om den som ger, fruktar Gud och bekräftar det bästa) har enligt flera hadithkommentarer **tillämpats på Abu Bakr**, vilket Profeten själv antytt i samband med hans generositet, t.ex. . när han friköpte slaven Bilal ibn Rabah.

Sahaba (Profetens följeslagare)

- **Abu Bakr as-Siddiq** nämns i flera tafsirverk som den person som verserna 17–21 syftar på. Han gav sin förmögenhet för att befria slavar och sökte inget i gengäld – bara Guds välbehag.
- **Ibn Abbas**, en av de främsta korankommentatorerna bland sahaba, förklarade att "*al-husna*" (vers 6 och 9) syftar på tron på La ilaha illa Allah och belöningen i det kommande livet.

Klassiska skriftlärda

- **Al-Tabari**: Betonar att suran visar hur Gud vägleder människan genom att klargöra två vägar – en mot lätthet och en mot svårighet –

och att människans val avgör vilken väg Gud underlättar för henne.

- **Al-Razi:** Analyserar djupare begreppet *istighna* (vers 8) som en andlig sjukdom – att tro sig vara oberoende av Gud – och ser det som roten till förnekelse.
- **Al-Qurtubi:** Läger vikt vid att *al-husna* är ett samlingsbegrepp för allt gott: tro, paradiset, goda handlingar – och att *förnekelse* av detta är en aktiv moralisk avvisning.

As-Sa'di (d. 1956)

- I sin **Tafsir al-Sa'di** förklarar han suran som en **praktisk vägledning för människans moraliska val**:
  - Verserna 5–7 visar att den som ger, fruktar Gud och bekräftar sanningen får hjälp att gå den goda vägen.
  - Verserna 8–10 visar att den som snålar och förnekar får hjälp att gå mot fördärv.
  - Han betonar att *vägledning och förvillelse är Guds skapelse*, men att människan själv väljer vilken väg hon vill gå – och Gud underlättar därefter.
  - Han ser verserna 20–21 som **kärnan i ikhlas (ren avsikt)** – att ge endast för Guds ansikte, vilket leder till sann nöjdhet.

Knut Bernström (svensk översättare)

- I sin svenska översättning (Koranens budskap) återger han suran med **poetisk tydlighet och teologisk precision**:
  - Han översätter *al-husna* som "det bästa [sanningen]" och *al-usra* som "det svåra", vilket bevarar den moraliska kontrasten.
  - I sina fotnoter (där sådana finns) betonar han ofta att suror som denna visar **människans ansvar och Guds rättvisa** – att vägledning ges, men valen är våra.

För att jämföra verserna i **sura Al-Layl (Koranens 92:a sura)** på ett pedagogiskt och tematiskt sätt, kan vi strukturera dem i **parvisa kontraster** och **progressiva sekvenser**. Suran är uppbyggd kring två livsvägar – en mot lätthet och nöjdhet, och en mot svårighet och förlust – med Gud som den yttersta vägledaren.

1. Parvisa kontraster: vers för vers

Tema	Positiv väg	Negativ väg
Livsval	v.5 – Den som ger	v.8 – Den som snålar
Inre drivkraft	v.6 – Bekräftar det bästa	v.9 – Förnekar det bästa
Guds respons	v.7 – Underlättar mot lätthet	v.10 – Underlättar mot svårighet
Falsk trygghet	-	v.11 – Rikedom räddar inte
Straff	-	v.14 – Varning för flammande eld
Mottagare av straff	-	v.15 – Den mest förnekande
Orsak till straff	-	v.16 – Förnekade och vände sig bort
Skyddad från straff	v.17 – Den gudsmedvetne hålls borta	-
Handlingens motiv	v.18 – Ger för att rena sig	v.19 – Inte för att få något tillbaka
Avsiktens renhet	v.20 – Söker Guds välbehag	-
Slutmål	v.21 – Han skall bli nöjd	-

2. Progressiv struktur: tre sekvenser

A. Människans val och Guds respons (v.5–10)

- Två typer av människor: den givmilda vs. den snåla
- Två inre hållningar: bekräftelse vs. förnekelse
- Två gudomliga reaktioner: lätthet vs. svårighet

B. Konsekvenser och rättvisa (v.11–16)

- Rikedomens maktlöshet
- Guds vägledning och ägande
- Varningen om elden
- Vem som träder in i den – och varför

C. Den gudsmedvetnes väg (v.17–21)

- Skydd från elden

- Givande som självrensning
- Ren avsikt – ikhlas
- Slutmål: nöjdhet och frid

3. Pedagogisk jämförelsemodell

Dimension	Väg mot lätthet	Väg mot svårighet
Handling	Ger, bekräftar	Snålar, förnekar
Avsikt	Rening, Guds välbehag	Självtilräcklighet, förnekelse
Guds respons	Underlättar god väg	Underlättar svår väg
Slutresultat	Skydd, nöjdhet	Eld, förlust
Inre tillstånd	Taqwa, ikhlas, ridha	Kufr, istighna, shaqa

[KAPITEL 92](#)

«[VERS FÖR VERS TAFSIR KAPITEL 93 – Ad-Duha](#)

[VERS FÖR VERS TAFSIR KAPITEL 91 – Ash-Shams](#)»

- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)
- [Rasism ur ett islamiskt perspektiv](#)
- [Den raka vägen](#)
- [Ahl al-Sunnahs ståndpunkt gällande den som begår en stor synd](#)